

БОГДАНОВ, СТОЯН. ЕРЕСИТЕ В ЗАПАДНА ЕВРОПА (1000–1170 г.)

Надежда Христова

В Западна Европа хилядната година бележи нов етап в развитието на религиозната опозиция, известен в медиевистиката като период на т.нар. „ранни“ или „предкатарски“ ереси. Поради ограничения изворов материал и недостатъчния интерес към тях тези ереси са значително по-слабо проучени, а нерешените проблеми, свързани с тях, все още остават открити. В българската историография „ранните“ ереси не са били обект на специално проучване. А изясняването на генезиса и същността им би позволило да се уточни началният момент на богомилското проникване в Западна Европа и да се прецени истинският принос на българската ерес в организационно-догматичното и философско-религиозното изграждане на катаризма. Ето защо публикуването на труда на доц. Стоян Богданов, макар и толкова години след написването му, поставя солидно начало на бъдещи изследвания в българската медиевистика върху тази тематика.

Основно място в монографията заемат важни проблеми като: възникване, развитие и териториално разпространение на еретическите групи през периода 1000–1170 г.; социален състав и светоглед на еретиците; отношенията между „ранните“ ереси и движението за реформа на Католическата църква през втората половина на XI в. и началото на XII в.; богомилското влияние върху „ранните“ ереси в Западна Европа.

В предговора е направена прецизна класификация и характеристика на изворите, които, поради слабото познаване на „ранните“ ереси у нас, до голяма степен са непознати дори за специалистите медиевисти. Коментирана е достоверността на изворовия материал и е представена научната полемика по повод на отделни документи. Предговорът съдържа и периодизация на обширната историография по темата, обособена в два периода: от епохата на Реформацията до 40-те год. на XX в.; от Втората световна война до 80-те год. на XX в.